

Бердянський державний педагогічний
університет

Матеріали
Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції

**НОВІ ПЕДАГОГІЧНІ ВИМІРИ
ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ**

15 листопада 2024 року

Міністерство освіти і науки України

Бердянський державний педагогічний університет

Факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв

**НОВІ ПЕДАГОГІЧНІ ВИМІРИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ТА ВИКЛИКИ**

МАТЕРІАЛИ

***Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції***

15 листопада 2024 року

Друкується за рішенням вченої ради Бердянського державного педагогічного університету. Протокол № 5 від 28.11.2024 р.

Редакційна колегія:

ЛЕСИК Анжеліка – кандидатка педагогічних наук, доцентка, декан факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв Бердянського державного педагогічного університету;

ЧЕМОНИНА Лада – кандидатка педагогічних наук, доцентка, завідувачка кафедри початкової освіти Бердянського державного педагогічного університету.

Нові педагогічні виміри професійного розвитку майбутніх учителів: сучасні реалії та виклики: матер. Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (15 листопада 2024 р., Бердянський державний педагогічний університет) / за ред. доц. А. Лесик, доц. Л. Чемоніної. Запоріжжя, 2024. 444 с.

ЗМІСТ

Секція 1. ТРАНСФОРМАЦІЙНІ ЗМІНИ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПІД ЧАС ТИМЧАСОВОГО ПЕРЕМІЩЕННЯ

- 1. БОРОДІН Олексій, КРИЖКО Василь.** Управлінські технології ресурсів гібридної освіти.....12
- 2. ВЕРЬОВКА Наталя, ФЕДОРИК Вікторія.** Особливості лідерської ідентичності вимушених педагогів-переселенок зрілого віку в умовах невизначеності.....17
- 3. ВОЙТКО Єва, ФЕДОРИК Вікторія.** Особливості самоусвідомлення жінок-педагогів зрілого віку.....23
- 4. ІВАНІСОВА Вікторія.** Особливості навчання іноземної мови учнів з кліповим мисленням.....28
- 5. СЕРГІЄНКО Наталія, БУТКОВА Ольга.** Організація гурткової роботи з предмету «Технології» в умовах дистанційного навчання (з досвіду роботи).....31
- 6. ЧЕМОНИНА Лада.** Особливості підготовки майбутніх учителів початкової школи до впровадження соціально-емоційного навчання.....36
- 7. ЯКОВЕНКО Георгій.** Особливості управлінської підготовки майбутніх магістрів освіти у Донбаському державному педагогічному університеті.....39

Секція 2. ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ:ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

- 1. КОРОБОВ Михайло.** Фасилітаційна діяльність як важливий складник зміни акцентів у підготовці майбутніх педагогів в умовах воєнного стану.....45
- 2. КОРОБОВА Ольга.** Фасилітаційна діяльність керівника ЗЗСО в умовах воєнного стану.....48
- 3. МАЧИНСЬКА Наталія.** Формування готовності у майбутніх педагогів до використання інновацій у професійній діяльності.....52
- 4. МУХІНА Тетяна.** Креативність як ключова компетентність XXI століття: роль STEM-освіти для її розвитку.....56

- 5. ПОПОВА Ольга.** Інтерактивні методи навчання як засіб удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів.....61
- 6. РУДЧИК Ольга.** Інтеграція цифрових технологій у систему вищої освіти: виклики та перспективи.....67

***Секція 3. ПСИХОЛОГІЧНА СТІЙКІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО
ПРОЦЕСУ В ПЕРІОД ВІЙНИ: ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ТА
НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІР***

- 1. ГОГОЦ Дарина.** Застосування вправ з підвищення психологічної стійкості молодших школярів на уроках української мови.....71
- 2. ГОРБАНЬ Катерина, НЕДЗВЕДОВСЬКА Ольга.** Формування читацької компетентності учнів початкових класів.....77
- 3. ГРУНТКІВСЬКИЙ Анатолій, НЕДЗВЕДОВСЬКА Ольга.** Психолого-педагогічні аспекти формування громадянської компетентності учнів початкових класів.....81
- 4. ЗАВГОРОДНЯ Наталя.** Впровадження соціально-емоційного навчання в освітній процес з англійської мови в закладах передвищої фахової освіти.....84
- 5. КОЧЕРГА Євгенія.** Можливості використання арттерапевтичних вправ для психологічної підтримки майбутніх вчителів початкових класів.....89
- 6. МЕЛЬНИК Ольга, НЕДЗВЕДОВСЬКА Ольга.** Технології формування громадянської компетентності в контексті забезпечення психологічного здоров'я учнів початкових класів.....93
- 7. НЕКІГА Лариса.** Літературна терапія як інструмент подолання психологічних травм учнівства під час війни.....99
- 8. САПРАНКОВА Катерина, КРЮЧКОВА Юлія.** Психологічна характеристика агресивної поведінки молодших школярів: умови і фактори виникнення.....104
- 9. СПІВАК Любов, РОМАНОВА Оксана.** Розвиток резильєнтності майбутніх і працюючих вчителів початкових класів в умовах воєнного стану.....109
- 10. СТРІЛЬЧУК Оксана.** Позашкільне навчання як спосіб подолання освітніх втрат.....112
- 11. ЧЕРЕЗОВА Ірина.** Особливості психологічного прийняття батьками дітей з особливими потребами.....118

**Секція 4. РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШОГО ШКОЛЯРА В
УМОВАХ ЗМІНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ**

1.БОРШОШ Євгенія, ВАСЬКІВ Сільвія. Соціальні зміни та їхній вплив на дитину.....	125
2.БУБЛІКОВА Софія, ПЕТРИК Крістіна. Технологія портфоліо у початковій школі як інструмент формування самостійності та саморозвитку учнів.....	130
3.ГОЛОВАТА Ксенія, РУДЧИК Ольга. Гейміфікація навчання: ігри та ігрові елементи на уроках курсу «Я досліджую світ».....	135
4.ГОЛУБОВСЬКА Ірина, ПІДГУРСЬКА Валентина. Зарубіжна літературна казка як засіб міжкультурного виховання молодших школярів.....	138
5.ГОРЯНІНА Вероніка, КОВАЛЬ Карина. Педагогіка партнерства: особливості співпраці адміністрації закладу освіти та батьків.....	144
6.ДЕМЕЩИК Олена, КОВАЛЬ Карина. Переваги використання LEGO-технологій в освітньому процесі.....	148
7.ДОРОШЕНКО Данііл. Розвиток логіко-математичних здібностей учнів старшої школи: нові підходи та методики.....	152
8.ДОРОШЕНКО Данііл. Розвиток математичної компетентності старшокласників через проблемне навчання в умовах зміненої реальності.....	156
9.ДЬОРІНА Ангеліна, РУДЧИК Ольга. Використання цифрових ресурсів для вивчення природних явищ.....	160
10. ЖИЖЕМА Анастасія, ЧЕМОНІНА Лада. Ігрові ситуації як засіб розвитку комунікативного інтелекту молодших школярів.....	165
11. ЗАХАРЧУК Аліна, РУДЧИК Ольга. Роль експериментів у формуванні наукового світогляду молодших школярів.....	168
12. ЗАХАРЧУК Марина, РУДЧИК Ольга. Інтеграція інтелект-карт у навчальний процес за програмою «Я досліджую світ».....	171
13. КАНДИБКА Анжеліка, НЕСТЕРЕНКО Марина. Інклюзія - не ілюзія: переваги та недоліки сучасної інклюзивної освіти.....	174
14. КАНДИБКА Анжеліка, ЧЕМОНІНА Лада. Роль цифрових технологій в організацій дистанційної форми навчання.....	177

- 15. КОБЕЦЬ Аліна, ПОПОВА Ольга.** Активізація освітньої діяльності молодших школярів за допомогою мультимедійних технологій.....180
- 16. КОЗЛОВА Катерина, ЧЕМОНИНА Лада.** Інклюзивна освіта як інструмент подолання соціальної ізоляції дітей з особливими потребами.....184
- 17. КОВАЛЬ Карина.** Полікультурна толерантність: як навчити молодших школярів поваги до інших культур і традицій.....189
- 18. КИРИЛЕНКО Олександра, ПЕТРИК Крістіна.** Вплив воєнного стану на якість освітнього процесу в початковій школі.....193
- 19. КОРКОШКО Вадим, РУДЧИК Ольга.** Використання інтеративних дошок на уроках «Я досліджую світ».....199
- 20. КРАСОВСЬКА Валентина, ФАТЬЯНОВА Тетяна.** Розвиток емоційного інтелекту дітей з особливими освітніми потребами на уроках у початковій школі.....203
- 21. КУЗА Андріан, МУХІНА Тетяна.** Застосування військової тематики у процесі навчання математики здобувачів початкової освіти.....207
- 22. КУЗА Андріан, ФАТЬЯНОВА Тетяна.** Переваги використання артпедагогічних технологій навчання на уроках іноземної мови в початковій школі.....211
- 23. КУЛЬБАЧ Лариса, ПОПОВА Ольга.** Громадянські компетентності вчителя початкових класів у контексті реформування освіти.....215
- 24. ЛЕСИК Анжеліка.** Сучасні інновації в забезпеченні безпеки освітнього простору: стан та ризики.....218
- 25. ЛОПАН Сергій, КОВАЛЬ Карина.** Розвиток вольових зусиль у здобувачів початкової освіти в умовах НУШ.....223
- 26. ЛУПИР Діана, ПЕТРИК Крістіна.** Інноваційне освітнє середовище: партнерство між учителями і здобувачами початкової освіти.....227
- 27. МАКСЮТЕНКО Діана, ФАТЬЯНОВА Тетяна.** Особливості впровадження STEM-технологій в освітній процес Нової української школи.....232
- 28. МАЛИШ Яна, КАЧЕРОВА Ольга.** Використання онлайн-дошки Міго в початковій школі.....237
- 29. МАЛИШ Яна, ПЕТРИК Крістіна.** Концептуальні засади формування мовленнєвої компетентності здобувачів початкової освіти.....242

- 30. МАЛОФЕЄВА Ольга, МУХІНА Тетяна.** Ефективність застосування цифрових інтерактивних платформ для розвитку математичних уявлень у здобувачів початкової освіти.....249
- 31. МОСЮК Дарія, РУДЧИК Ольга.** Формування екологічної свідомості учнів через проєкт «Зелений клас».....254
- 32. ПАВЛЕНКО Олена, КАЧЕРОВА Ольга.** Психолого-педагогічні особливості методу проєктів у формуванні креативно-пізнавальної діяльності здобувачів початкової освіти.....257
- 33. ПЕТРИК Крістіна.** Формування педагогічного іміджу здобувачів вищої освіти у процесі професійної підготовки.....261
- 34. ПОЛЩУК Катерина, МУХІНА Тетяна.** Стимулювання інтересу до вивчення математики в початковій школі за допомогою LEGO-конструктора.....266
- 35. ПОЛЩУК Катерина, ЧЕМОНИНА Лада.** Емоційна підтримка та розвиток соціальних навичок у дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного класу.....272
- 36. ПУШКАР Надія.** Як зміна формату навчання сприяє розвитку самостійності, навичок самоконтролю і відповідальності у дітей молодшого шкільного віку.....278
- 37. РУБЦОВА Ангеліна, ЛЕСИК Анжеліка.** Використання дидактичних ігор на уроках математики в початковій школі.....283
- 38. САПРАНКОВА Катерина, ЛЕСИК Анжеліка.** Використання інтерактивних форм та методів навчання під час освітнього процесу в НУШ: виклики сучасності.....287
- 39. СКОРИХ Ксенія, РУДЧИК Ольга.** Дослідницькі завдання – рушійна сила навчання на уроках «Я досліджую світ».....293
- 40. СОКОЛЕНКО Анастасія, ЧЕМОНИНА Лада.** Формування в молодших школярів уявлення про словотвірну роль префікса і суфікса в умовах дистанційного навчання.....296
- 41. СТЕФАНИШИН Тетяна.** Розвиток особистості молодшого школяра в умовах зміненої реальності.....301
- 42. ТКАЧЕНКО Марина, ЧЕМОНИНА Лада.** Особливості застосування ігрових технологій навчання на уроках української мови в початковій школі.....305

43. ТКАЧУК Інна, ФАТЬЯНОВА Тетяна. Формування здоров'язберезувальної компетентності у здобувачів початкової освіти на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ».....	307
44. ФАТЬЯНОВА Тетяна. Особливості організації проблемного навчання під час викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ».....	312
45. ФЕДОРЧЕНКО Анастасія, МУХІНА Тетяна. Використання інтерактивних методів навчання для розвитку критичного мислення здобувачів початкової освіти.....	315
46. ЧЕРНЕЦОВА Валерія, ПАЛЬЧИКОВА Олександра. Культурна компетентність як складник мовної особистості здобувача ЗЗСО.....	320
47. ЧМЕЛЬОВА Наталія, МУХІНА Тетяна. Стимулювання творчої активності здобувачів початкової освіти на уроках математики.....	325
48. ШВЕД Ольга. Сутність поняття soft skills та їх значення в сучасній освіті.....	330
49. ШВИДКА Людмила, РУДЧИК Ольга. Формування психологічної стійкості у дітей в період війни: індивідуальний та національний вимір.....	336
50. ШИЛО Анжела. Формувальне оцінювання як інструмент впливу на розвиток демократичної школи під час війни.....	339
51. ЯРЕМА Олена. Інтеграція – рушій пізнавальної активності школярів.....	343

**Секція 5. ЖИТТЄВОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ
ОСВІТИ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА**

1. АЛІЄВА Емілія, ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта. Особливості хорової спадщини Миколи Леонтовича та її роль у вихованні дітей.....	350
2. БАРБОЛІН Микола, БУЗОВА Олена. Сучасні аспекти розвитку акордеонного мистецтва.....	353
3. БУЗОВА Олена. Забезпечення педагогічних аспектів музичної підготовки майбутніх учителів.....	358
4. ГРИГОРОВИЧ Ольга, ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта. Застосування інтерактивних вправ на заняттях з мистецького циклу.....	364

5. ГРИЩЕНКО Любов, КАЧЕРОВА Ольга. Мистецькі заняття як засіб розвитку соціальної взаємодії дітей молодшого шкільного віку.....	366
6. ЗЕМЛЯКОВА Настасія, ПЕРЕТЯГА Людмила. Українські народні іграшки як засіб національно-патріотичного виховання дітей старшого дошкільного віку.....	371
7. ІСЛАНКІНА Євгенія, КАЧЕРОВА Ольга. Система впровадження інноваційних технологій як засобу мотивації здобувачів початкової освіти на уроках мистецької галузі.....	378
8. КОВАЛЕВСЬКА Світлана, ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта. Особливості застосування технологій проектного навчання в мистецькій освіті.....	383
9. КОСТЄВІЧ Сергій, ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта. Самоосвіта як безперервний процес саморозвитку та самовдосконалення педагогів.....	389
10. МИХАЙЛИШИН Оксана, БУЗОВА Олена. Формування музичного слуху у дітей шкільного віку у закладах позашкільної освіти.....	392
11. НЕКІГА Лариса. Зарубіжна література як джерело натхнення для творчості учнівства.....	396
12. ОЧЕРЕТЕНКО Поліна, ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта. Особливості вокально-хорової роботи на уроках мистецтва в початковій школі.....	402
13. ОЧЕРЕТЕНКО Поліна, КАЧЕРОВА Ольга. Квест-технології як інтерактивні методи в навчанні сучасного мистецтва.....	405
14. ПАНЧЕНКО Дар'я, ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта. Використання сучасних технологій у викладанні музичного мистецтва.....	409
15. ПИВОВАРОВ Сергій, ГРИГОР'ЄВА Вікторія. Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках мистецтва у ЗЗСО.....	412
16. ПРОЦЕНКО Дарина, БУЗОВА Олена. Загальний огляд музичних та нотних редакторів і сфери їх застосування в закладах освіти.....	417
17. СИДОРЧУК Антон, ГРИГОР'ЄВА Вікторія. Роль музичного дизайну ЗЗСО у формуванні позитивного емоційного клімату.....	422
18. ФІМУШКІН Владислав, КІТ Галина. Ціннісні орієнтири педагогічної освіти в Україні.....	427

- 19. ХОМИШАК Юлія, ОМЕЛЬЧЕНКО Анетта.** До проблеми розвитку музичного контенту в соціальних мережах та публікація власної музичної творчості.....433
- 20. ШПИРКО Сніжана, МАЛІНКА Олена.** Формування граматичної компетентності старшокласників на заняттях англійської мови в умовах дистанційного навчання.....437

ЛОПАН Сергій,

здобувач першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти спеціальності
013 Початкова освіта,

Бердянський державний педагогічний
університет

КОВАЛЬ Карина,

асистентка кафедри педагогіки,
Бердянський державний педагогічний
університет

РОЗВИТОК ВОЛЬОВИХ ЗУСИЛЬ У ЗДОБУВАЧІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ НУШ

Нова українська школа запроваджує сучасні підходи до створення освітнього середовища, орієнтованого на всебічний розвиток особистості та формування в неї ключових компетентностей. Вольові зусилля є однією з найважливіших характеристик, які сприяють успішному навчанню й адаптації молодших школярів. Питання розвитку вольових якостей у здобувачів початкової освіти є пріоритетним компонентом у забезпечення сталого освітнього процесу. Окрім навчальних досягнень, вольові зусилля формують базу для соціалізації та здатності до самостійного вирішення життєвих завдань.

Вольові зусилля є невід'ємною частиною розвитку особистості й характеризуються здатністю свідомо керувати своєю поведінкою, долати труднощі та досягати поставлених цілей. У молодшому шкільному віці діти лише починають формувати ці навички, тому важливо створювати умови, які сприятимуть розвитку вольових процесів. Т. Дуткевич зазначає, що для ефективного формування вольових зусиль необхідно враховувати як фізичні, так і психологічні аспекти розвитку дитини [2].

Одним із ключових факторів є підтримка з боку дорослих, яка

проявляється у створенні сприятливого середовища для формування позитивної мотивації. Вольові процеси включають здатність дитини долати внутрішні та зовнішні перепони, зберігаючи концентрацію на поставленій меті.

Концепція НУШ передбачає навчання, побудоване на педагогіці партнерства, яка включає взаємодію між усіма учасниками освітнього процесу. Це дозволяє створювати підтримуюче середовище, де учні вчаться самостійно приймати рішення і відповідати за свої вчинки [3, 4]. Важливу роль у розвитку вольових якостей відіграє орієнтація на діяльність, що стимулює саморегуляцію і контроль над власною поведінкою.

Педагогіка партнерства підкреслює значення співпраці, спільного розв'язання проблем та взаємоповаги. Це сприяє вихованню в учнів уміння працювати в команді, розподіляти відповідальність та адаптуватися до змінних обставин. У результаті діти вчаться приймати зважені рішення, що є важливим компонентом розвитку їхніх вольових зусиль.

Для формування та підтримки вольових якостей у молодших школярів використовуються такі методи:

1. ігрові методи – ігрова діяльність розвиває здатність до самоконтролю, адже під час гри дитина вчиться дотримуватися правил та проявляти наполегливість [5]. Ігри допомагають створювати ситуації, де діти мають застосовувати свої вольові зусилля для досягнення результату, а також використовувати творчий потенціал, що сприяє стимуляції розвитку уваги та емоційної стійкості;

2. проектна діяльність – допомагає дітям долати труднощі, що своєю чергою розвиває їх стійкість та цілеспрямованість [1]. Залучення школярів до колективних проектів підвищує рівень їхньої

відповідальності та сприяє формуванню вмінь працювати над довготривалими завданнями, що потребують концентрації та наполегливості;

3. навчальні ситуації, що вимагають прийняття рішень – сприяють розвитку вміння самостійно приймати рішення та нести за них відповідальність [4]. Це можуть бути ситуації, де учні обговорюють моральні дилеми, виконують вправи на планування та розподіляють ресурси. Такий підхід допомагає дітям формувати вміння аналізувати свої дії та оцінювати їх наслідки;

4. однією з важливих складових розвитку вольових зусиль є рефлексія. Учні повинні вчитися аналізувати свої досягнення та помилки. Це допомагає розвивати самосвідомість і впевненість у собі. Вони можуть здійснювати самоаналіз, ведучи щоденники в яких записують свої успіхи, труднощі та висновки, або ж брати участь у групових обговореннях для обміну досвідом і навчання на прикладах однокласників. Такий підхід допомагає школяру краще розуміти свої емоції та вчитися керувати ними, що сприяє зміцненню вольових якостей та підвищенню мотивації для подальшого навчання [3].

Учитель відіграє ключову роль у створенні умов для розвитку вольових якостей учнів. Він має бути мотивованим, гнучким і здатним до емпатії, щоб підтримувати учнів і стимулювати їх до прояву самостійності [3]. Учитель також виступає як наставник, що допомагає учням ставити осяжні цілі, а також надає підтримку у процесі їх досягнення. Важливо застосовувати диференційований підхід, враховуючи індивідуальні особливості кожної дитини [2].

Підтримка педагогом самостійних ініціатив учнів допомагає розвитку впевненості у власних можливостях та формуванню об'єктивної самооцінки. Залучення учнів до колективних обговорень,

активностей, що передбачають роботу в парах або групах, допомагає дітям навчитися взаємодіяти з однолітками, враховуючи думки інших.

Отже, розвиток вольових зусиль у здобувачів початкової освіти є важливим аспектом, що сприяє формуванню самостійної та відповідальної особистості. Концепція НУШ, орієнтована на всебічний розвиток дитини, створює умови для ефективного розвитку цих якостей за допомогою сучасних методів і прийомів. Залучення ігрових методів, проєктної діяльності, рефлексії та підтримки вчителя дозволяють формувати в учнів необхідні вольові навички, що забезпечують успішне навчання та соціалізацію.

Список використаних джерел

1. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 424 с.
2. Дуткевич Т. В. Загальна психологія. Теоретичний курс. Київ : Центр учбової літератури, 2017. 388 с.
3. Молнар Т. Ціннісні орієнтації здобувачів початкової освіти: особливості формування в Новій українській школі. *Вектори розвитку сучасної освіти: духовність, взаємодія, комунікація, компетентність* : монографія. Ужгород : РІК-У, 2024. С. 274–293. DOI : <https://doi.org/10.35387/edu-mono.0115.2024>.
4. Нова українська школа : концептуальні засади реформування середньої школи. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> (дата звернення 07.11.2024).
5. Нова українська школа : poradnik dla vchytelja / під заг. ред. Н. М. Бібік Київ : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. 206 с.